

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak területeért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön arány szerint számítanak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

A trónbeszéd.

Hétfőn délben a budai várban a király, a főrendiház és képviselőház tagjainak jelenlétében, a szokott ünnepiességekkel megnyitotta az új országgyűlést.

A király trónbeszéde a következő:

Szivesen emlékezünk meg ez alkalommal a magyar koronánk országai és monarchiánk többi királyságai és országai közt fennálló viszonyok ezernyolczszázhatvanhétben történt rendezésének negyedszázados évfordulójáról. Örömteljes érzéssel tekinthetünk a haladásra, melyet kedvelt Magyarországnak ezen idő alatt minden téren felmutathat s azért bizalommal nézünk a jövő elé.

Az állami élet minden terén nagyfontosságú kérdések rendezendők, melyek czélszerű

megoldása lényegesen elő fogja mozdíthatni az ország szellemi és anyagi felvirágzását. Kormányunk kellő időben nem fog késni az e tekintetben szükséges előterjesztésekkel.

A mult országgyűlés folyamában sikerült az állami élet egyik nélkülözhetlen feltételét: az államháztartási egyensúlyt helyreállítani s önök most már megszilárdult pénzügyi viszonyok közt kezdenek meg törvényhozási működésüket.

Évtizedek óta viseli az ország és az egész monarchia a valuta rendezetlen voltának hátrányait. Az állam megerősödött pénzügyi ereje immár lehetővé teszi, hogy az általános pénzpiacz kedvező alakulása mellett a valuta rendezése folyamatba hozassék. Kormányunk igyekezni fog, hogy e művelet végrehajtására vonatkozó javaslatait minél előbb bölcse elhatározásuk alá terjeszthesse.

A létező adótörvények reformjánál azon szempontok lesznek figyelembe tartandók, hogy az adókiegészítés igazságos és a kezelés lehető egyszerű legyen és hogy az adók mai jövedelme biztosítsa, a nélkül, hogy a közszolgáltatások fokoztassanak.

A közigazgatás újjászervezése fogja ezen országgyűlésnek is egyik legfontosabb feladatát képezni. Az 1891-ik évi 33-ik törvény-cikk megadja kormányunknak az utasítást, hogy e célból milyen törvényjavaslatok terjesztendők elő. Kormányunk ezen és a közigazgatás rendezésére vonatkozó egyéb törvényjavaslatokat, valamint a tisztviselők jogviszonyainak szabályozását és az egyesület és gyülekezési jog rendezését tárgyaló törvényjavaslatokat be fogja nyújtani.

Ujból elő fog terjesztetni a képviselőválasztások feletti bíráskodásról szóló törvényjavaslat.

Az országgyűlés folyamában az önök beható figyelmét és munkásságát fogják igénybe venni a kormány igazságügyi javaslatai, melyek a bűnvádi és polgári eljárásnak és magánjognak rendszeres kodifikálását fogják tárgyalni.

A vallási ügyeket illetőleg bizton reméljük és elvárjuk, hogy az egyház és állam magasztos hivatásait, kölcsönös érdekeik és jogkörük megóvása mellett, azon hagyományos összhangzásban fogják teljesíteni, mely — mint egyik főbiztosítéka az általános jogrendnek és vallásosságnak — kedvelt Magyarországnak az egyház és állam közt, mindkettő érdekében és javára, századok óta fennállott.

A közoktatási, közgazdasági és közlekedési, valamint földmívelési érdekeknek minden irányban való fejlesztése ezután is tárgyát fogja képezni kormányunk gondoskodásainak.

Megelégedéssel mondhatjuk, hogy külállamok irányában levő jó viszonyaink változatlanok.

A jövő országgyűlés feladata a nemzet összes erejét a belső átalakulás nagy munkájára irányozni, és felhasználva a béke korszakát és a rendezett pénzügyi viszonyokat, a nemzet szellemi és anyagi erejét minden irányban fejleszteni, valamint az ország viszonyait akként rendezni és megszilárdítani, hogy nehezebb időkben is minden viszontagságnak való ellentállásra képes legyen.

A „Székelyföld” tárczája.

A siketnémák világából.*

A veleszületett siketség mindig maga után vonja az egyén némaságát is, mivel sohasem hallván mást beszélni, különben ép beszélő szervezete nem ingerli semmi sem szabályos tevékenységre. Sohasem érintvén öntudatát hallási érzetek, a világ neki egy mozgó, keringő néma csoda. Mint ahogy mi egy képtalanít sokszor nem tudunk megfejtetni, úgy bántja a tanulatlan siketnéma lelkét a szemei előtt rajzó, nyüzsgő emberek s tárgyak tömege. Ha előtte vagy körülötte idegek csoportosulnak, bambán bámulja őket, nem értvén céljaikat, törekvéseiket. Az örök kiskorúság szánalomra méltó naivitásával itéli meg a dolgokat s a szemei előtt végbemenő eseményeket.

A siketnéma főleg csak a látható és tapintható világ köréből szerez fogalmakat, míg a szaglást és ízlést tekintve, nem tapasztalhatunk nála semmi kiváló érzékenységet.

A mi a siketnémánál kiváló s feltűnő: az a szeme. A lelke úgy szólván a szemében lakik. A lát-

ható világ: ez az ő világa. Világosság, fény, szín: ezek az ő elemei. Mint a szomjas föld az esőt, mohón szívja be a világosságot, s ha ezt megvonják tőle, elvesztené jó kedvét, bátorságát, élönkségét és testileg s szellemileg megdermedne, a mint ez oly siketnémánál tapasztalható, kit a haragos sors vaksággal is sújt még. A legérzékenyebb büntetés, mit egy szófogatatlan siketnéma növendékre mérhetnek: ha tíz percze sötét szobába zárják.

A siketnéma unatkozik, ha szeme nem láthat valami újat, vagy ha tekintetét hosszabb ideig kell egy és ugyanazon dologra irányoznia. Mindig új és új látnivaló után sóvárog, s ha nincs, a mi ezen sóvárgásának tápot nyújthatna, tompa elmerültség vesz hatalmat rajta. Mi sem lehet tehát reá nézve lélekölőbb, mintha négy kopasz fal közé zárják.

A felkelő nap legelső sugarát örömmel üdvözl: örvend, hogy a titkos s öt félelemmel eltöltött éji homály eloszlik s mindent ismét láthat, szomjas tekintetét ismét körülhordozhatja a megvilágított láthatáron.

Fogyatékossága teszi érthetővé a siketnéma rajongását a képekért, kivált ha azok eleven színezésűek s cselekvéseket, csoportokat ábrázolnak.

Magányban, betegségében, ha bánat éri, vagy ha a honvágy emészti, legkedvesebb időtöltése és vi-

gasza képek megtekintése. Kamera-obszkurák, ködfátyolképek, panorámák mind meg annyi kedves dolgok a siketnémának s ujjong örömeiben, ha színházba mehet, főképen ha élénk csoportokat, látványosságok kerülnek színe.

Nagy kedvelői továbbá a siketnémák a természeti szépségeknek, s ha jobb anyagi viszonyok közt élnek, gyakran rándulnak ki társaságban regényes fekvésű vidékekre.

A szépet s a művészi készítményeket nagy élvezettel szemlél, míg rut látványoknál nagy lármával nyilatkoztatják ki nemetszésüket. Elképzeltetett izlésük oka annak is, hogy különösen a miveletlen siketnémák illetlen módon utánozzák s gonyolják ki embertársaik testi hibáit és gyengeségeit. Ha pupost látnak, hátukat emelik, ha sántát, lábukat görbitik, s annyira verükben van a csufolódás s mások utánzása, hogy valamennyi hibájuk közül talán legnehezebb erről leszoktatni őket.

Öltözködni nagyon szeret a siketnéma; mindig tiszta és csinos, a pipere fővágya. Nem mondható izlésnélkülinek kézi munkája sem, s ez az oka, hogy fogyatékossága dacára szívesen látják mindenütt s technikai ügyességét becsülik.

Minthogy a siketnéma látási érzéke a halláshiány folytán tágabb, szabadabb tért nyer, úgy, hogy figyelme és szemlélő tehetsége majdnem ki-

* Egy fejezet Roboz József aradi községi siketnéma-iskola-igazgató „Az álom — a siketnémák és vakok álmai” című könyvéből.

Bizunk bölcsességükben és hazaszeretetükben, hogy egyedül az ország érdekét tartva szem előtt, higgadt megfontolással és nyugodtsággal fogják törvényhozói munkálkodásukat teljesíteni.

A mindenható segedelmét és áldását kérve törvényhozói működésükhöz, az országgyűlést megnyitottak nyilvánítjuk.

A képviselőház ház-szabályainak a kormány által tervezett módosítása tárgyában azt írják megbízható forrásból, hogy az e részben keringő hírek tulzottak és koraiak. A kormány ebben az irányban még nem hozott pozitív határozatokat és a módosítások jellege a képviselőház tanácskozásainak folyamatól fog függni. A kormány csak olyan módosításokat fog kívánni, a melyek elkerülhetleneknek mutatkoznak; de a szólásszabadság korlátozása, vagy szükségtelen rendelkezések megállapítása távol áll a kormány szándékától.

A középiskolák reformja tárgyában összehívott értekezlet befejezte az általános vitát. Az értekezlet 23 tagja mind az egységes középiskola eszméje mellett nyilatkozott.

Az ülés végén Berzeviczy Albert államtitkár rövid összefoglaló képét adta a tanácskozás eredményeinek. Konstatálta, hogy az egységes középiskola eszméjét az értekezlet tanácskozásának eddigi eredményeként az egységes középiskolának egy határozott, habár vázlatos képe domborodik ki. E kép hasonlít a mostani gimnáziumokhoz, mely bizonyos reformokon menne keresztül. Az alsó osztályok teljesen egységesek volnának; a felső osztályokban a tanítás közös törzse mellett bizonyos elágazások volnának; az ifjak szabadon választhatnának némely tantárgyak közül. Hogy melyek volnának ezek a tárgyak, erre vonatkozólag a vélemények eltértek. A görög, francia nyelvek, egyes természettudományi tárgyak említettek. A latin nyelv végig vonulna az egész tanfolyamon. A szabadon választott tantárgyak helyzetére nézve is elértek a nézetek. Némelyek vizsgát ezekből nem kívánnak; mások osztályvizsgálatot, ismét mások érettségi vizsgálatot követelnek a szabadon választott tárgyból. A többség azonban az egységes középiskola kvalifikáló erejét egységesnek kívánja. Általános megjegyzés uralkodik arra nézve, hogy ez alkalommal a polgári iskola viszonya is rendezendő. Az egységes középiskola a tudományos pályákra készítsen elő, a polgári iskola a gyakorlati, ipari, alsó hivatalnoki pályákra. Sokan az egyéves önkéntességi

szankcióival is kívánják a polgári iskola fejlesztését előmozdítani.

A mi az egységes középiskola évfolyamainak számát illeti, sokan a 9 éves tanfolyam mellett vannak, de olyképp, hogy a középiskola alulról toldassék meg egy évvel, hogy a 3. elemi iskolából lehessen átlépni az első középiskolai osztályba, illetőleg a 4. elemiből a második középiskolai osztályba.

Ezek a kép vázlatos vonásai. A részletes tanácskozásnál mód s alkalom lesz e vázlat kiegészítésére, a szükséges részletek pótlására s elevebb kiszínezésére.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház e hó 20-án ülést tartott d. e. fél tízenegy órakor. Az ülés elején Szapáry Gyula gróf miniszterelnök megjegyezte, hogy az eddigi szabályok szerint a legidősebb tagnak kell átvennie a korelnökséget. Felszólította Csanády Sándort a korelnökség átvételére.

Csanády kijelentette, hogy ő nem megy Budára s nem veszi át a korelnökséget.

Az utána legidősebb tag Madarász József pártjának élénk éljenzése között átvette a korelnökséget és felszólította a hat legfiatalabb képviselőt a jegyzői tiszt átvételére.

A korelnök ezután kijelentette, hogy a törvény értelmében az országgyűlés csak a háromszínű zászló és magyar zászlós urak jelenlétében nyitható meg. Az utóbbi években e törvényt nem tartották meg, tehát a korelnöklést csak akkor folytathatja, ha a miniszterelnök garanciát nyújt az iránt, hogy a törvény ez uttal betartatik, ellenkező esetben funkcióját beszünteti és a képviselőházat nem vezeti a trónbeszéd megtartásához. (Tetszés a szélsőbaloldalon. Mozgás.)

Szapáry miniszterelnök erre megjegyezte, hogy a meg nem alakult ház előtt nem tesz nyilatkozatot és hogy az országgyűlés a 25 év óta polgári jogot nyert szertartás szerint fog megnyitást; ha ebben törvénytelenység volna, akkor az újonnan alakult ház majd határozhat felette, a kormány mindenütt el fogja ezért a felelősséget viselni.

Madarász erre pártjának nagy tetszése közt elhagyta az elnöki széket.

Szapáry kijelentette, hogy Madarász után Királyi Pál a legidősebb tagja a háznak; miután ő beteg, felszólította Janicsáry Sándort a korelnökség átvételére. Janicsáry átvette a korelnökséget és felolvastatta a királyi leiratot.

Ő Felsége a király hétfőn nyitotta meg az országgyűlést a szokott szertartás mellett. A trónbeszédet mai számunkban közöljük.

ben az ő artikulatlan hangjait sokszor hallatja. Nyög, sikolt, sir, morog és dünyög. A siketnémának álmai csak a látható világ köréből valók. Ezt művelt siketnémák minden kétséget kizárólag mindannyiszor megerősítették, valahányszor e tekintetben hozzájuk kérdést intéztem. De mint hogy a látási érzetek sokkal, de sokkal élénkebben hatnak a siketnémára, mint egy éprézkűre, kétségtelen, hogy a látás világából merített álmai rendkívül élénkek, színgazdagok, csodaszorúak. A legfantasztikusabb alakok, jelenetek, csoportozatok vonulnak el előtte, természetesen nesztelenül, siri csendben. Alomképei ragyogó fényben tündökölnék, a szírvány minden színében. Tündéri világításban usznak előtte pompás paloták, drága követű csillognak az öltözetek, büszke tartású paripák száguldanak el mellette.

Mig a siketnéma kellemes álmai szépek, gyönyörködtető, addig viszont kellemetlen álmai, melyeknek szövetét szintén a látható világ való s képzelte tüneményei képezik, ijesztőbbek s borzasztóbbak, mint az éprézkű egyén álmai. A siketnémának a lelke a szemében lévő, egy visszataszító alak megpillantásánál a siketnéma nem tudja elrejteni kicsinylését, megvetését, utálatát. A siketnéma sohasem tudja legyőzni idegenkedését az iránt, a kinek külseje nem vonzó és bizalomra gerjesztő. Ily mély benyomást gyakorolván a siketnémára a neki nem tetsző látványok, kelle-

Fölhívás.

A Gróf Kun Kocsárd alapítványából a m. kir. földművelésügyi Miniszter és az E. M. K. E. létesítette algyógyi „Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola” folyó évi április hó 1-én megnyílik. Ez iskola célja: székely és csángó földmives ifjakat a mezőgazdaság minden ágában kizárólag gyakorlatilag kiképezni, hogy képesek legyenek saját kis gazdaságukat okserűen kezelni, vagy pedig, hogy nagyobb gazdaságban mint munkafelügyelők, munkavezetők stb. nyerhessenek alkalmazást. A felvett rendes növendékek a teljesen ingyenes oktatáson kívül díjtalanul kapnak az iskolában teljes ellátást, azaz lakást, étellemezést, fűtést, világítást, mosást; betegség esetén orvoslást; díjtalanul kapják a tan- és szükséges gazdasági eszközöket, s ezen kívül minden növendék szorgalmához képest a tanfolyam alatt bizonyos összeg keresésére képesítették.

A tanfolyam két éves. — A két éves tanfolyam végén egy éves póttanfolyam kezdődik, melybe oly jól végzett tanulók léphetnek be, kik vagy a kertészetből, vagy az erdőszetből kívánnak alapsabb kiképzést nyerni. Ezekért az a birtokos, ki őket az ezen folyamba lépéskor már szolgálatába veszi, fizet 148 frtot, ebből 100 frtot az ellátásukra visszatart az iskola, 48 frt pedig ruházatukra fordítatik; az utóbbi összegből megmaradó pénzt a növendék távozásakor megkapja.

Felvétetik folyó évi április hó 1-én 16 ingyenes és 4 künnlakó növendék, kiket a „Gróf Kun Kocsárd székely földmives iskola” igazgatósága címen f. év március hó 5-éig Al-Gyógyra beküldött pályázataikra az E. M. K. E. Igazgató Választmányáé veszi föl, s a felvételtől vagy elutasításról folyó év március 20-ig értesít.

A pályázat feltételei a következők:

1. Az iskolába ingyenes növendékek 21—25 év között a földmives osztályhoz tartozó, katonakötelezettségüknek eleget tett, a m. kir. honvédséghez besorozott, avagy hadmentes székely és csángó ifjak fogadtatnak be, a kik Háromszék, Csik, Udvarhely, Maros-Torda, illetve csángó községi illetőségűek.
2. Az Algyógyra a jelzett határidőig, u. m. f. év március hó 5-ig benyújtandó folyamodványhoz csatolandó:
 - a) keresztlevele;
 - b) iskolai bizonyítvány, hogy az illető írni, olvasni tud;
 - c) pályázó vagyoni állapotáról szóló hiteles bizonyítvány, vagyontalanság esetén szegénységi bizonyítvány;
 - d) illetőségi bizonyítvány;
 - e) orvosi bizonyítvány arról, hogy a pályázó egészséges és a mezőgazdasági munkát elbíró testalkatú, trachomában vagy luesben nem szenved, védhímlővel sikeresen újraoltott, vagy hogy a legutóbbi 5 év alatt valóságos himlő állott ki, esetleg hogy a törvény értelmében föl van mentve a beoltás kötelezettsége alól. (A védhímlőre vonatkozó bizonyítvány híján a növendéket belépésekor az iskola orvosa újra beoltja.)
 - f) Erkölségi bizonyítvány s ha sz illető 3 korosztályt kiszolgált katoná, a katonai igazolvány is.
 - g) Kiskorúság esetében szülei avagy gyámi engedélyről szóló nyilatkozat, hogy az illető az iskolába beléphet.

metlen álmaiban a rut, a félelmetes és az iszonyú rendkívül tulzott alakban jelenik meg előtte.

Az oly siket (siketnéma), ki nem születése óta szenved bajában, hanem csak későbbben vesztette el hallását, többé-kevésbé hosszabb ideig a teljes siketség következtetése után is hall még álmaiban, Mig ugyanis szók, tanult dalok, természetig hangok emlékezeti képei egészen el nem mosódnak, ki nem esnek az öntudatából, addig az álom még mindig felidézheti azok emlékezeti képeit, persze egyre csökkenő élénkséggel, egyre homályosabb alakban.

A tanulatlan siketnéma álmaiban épen úgy, mint az ébrenlét állapotában jelekkel s mimikával fejezi ki magát, mig a hangbeszédre (élőszóra) oktatott siketnémák beszélnek álmaikban.

Érdekes megfigyelni egy intézetben a siketnéma álma az oktatás első heteiben. A mily fonkon áll beszédképessége, oly mértékben artikulat álmaiban. Már az első napokban lehet hallani, a mit álmaiban gagyog: bádáfá, áta, máma stb. Majd később már felkiált: „Ne bánts! Fogd meg! Nem bánom!” stb.

A siketnémák mindnyáján mélyen és jól alsznak. Az ébrenlét rendkívül hamar következik be (4—6 perc alatt még 14 éves fiúnál is), mivel hallási érzetűngerek nem zavarják őket.

zárólag a látásban összpontosul: épen nem csoda, ha a siketnéma látása rendkívül élessé lesz s oly tökélyre emelkedik, minőt nálunk szerencsésebb ötérezékűeknél hiába keresnénk. Könnyebben s gyorsabban képes egy pillantással mindent áttekinteni. Még akkor sem sikamlík el tekintete elől, a mi körülötte történik, midőn kevésbé látszik figyelni, vagy elfordul tőlünk, miáltal azokat, kik valamit titkolnak előtte, vagy meg akarják őt csalni, gyakran meglepi s tetten éri. Különösen megfigyeli azokat, kiknek körében él, kiktől valamit remél, vagy a kiktől félnie kell s legtöbbször a legpontosabban kiismeri környezete jellemét, érzelmeit, szokásait s tulajdonságait.

A siketnéma látószervének folytonos gyakorlása következtében ily módon oly éles látásra tesz szert, hogy (kellő oktatás által) a hangok és szók optikai alakjából a hozzá intézett beszédet (még néhány méternyi távolságról is) le tudja nézni s úgy alakilag mint tartalmilag fel is fogja. Minden szót és a szó minden grammatikai alakváltozását képes a tanult siketnéma a szerint, a mint hosszabb vagy rövidebb ideig részesült oktatásban, többé-kevésbé biztosan s elég gyorsan lenézni, megfigyelve erősen az ajkak alakjának és az arcizmoknak változásait.

A születése óta siketnéma egyén öntudatában nem lévő, a dolog természete szerint álmaiban sohasem hall beszédet, zenét, madárcsicsergést. Nem beszél álmaiban (nem beszél föltre), mig ellen-

h) Feleséges növendék, ha feleségét, illetve gyermekeit Algyógyra hozza, ki kell mutatnia, hogy mi módon tudja felesége fentartani magát. A befogadandó tanulónak belépése alkalmával egy ünneplő, egy hétköznapi, azaz a munkába való felöltő ruhával, egy kalappal, daróc zekével vagy ködmönnel, 2 pár fehérművel, lábbelivel, 2 köténnyel és 2 törülközővel kell birnia. Az iméntiből hiányzó fehérmű vagy öltözkézdarabokat az igazgatótanító a szobába helyezkedés előtt a befogadottal beszereztesíti, esetleg számára későbbi munkakeresményének terhére előlegül bevásárolja.

A fölvelt és belépő növendék kötelezi magát: hogy hű lesz királyához, a magyar alkotmányhoz, utolsó lehelletéig magyar marad és a magyarság érdekeit minden erejéből előmozdítandja; hogy tisztességtudó, szófogadó, szorgalmas lesz, ki kötelességének mindenkor megfelel; hogy a tanítási időt teljesen kitölti, mit ha elmulasztana, azaz ha engedély nélkül előbb távoznék, köteles a reá addig az E. M. K. E. által fordított költségeket pontosan akár egyszerre, akár az egyesült logazgató választmánya által engedélyezett részletekben visszatéríteni.

A bennlakó 16 növendéken felül a négy künnlakó növendék lakásban, fűtésben és világításban nem részesül, de élelmezésnek, ha minden hó 1-én 9 frtot fizetnek az iskolai igazgató kezeihez. E növendékek kötelezettségei a bennlakó növendékekkel egyenlő. A pályázatban világosan kitéendő, hogy bennlakó, vagy künnlakó növendék óhajt-e az illető lenni.

Közbirré tétetik egyszersmind, hogy az erdélyi résznek oly vármegyéi, melyek alapítványi helyül évente 150 frt fizetésére kötelezik magukat, ez alapítványra egy megfelelő korn olvasni és írni tudó növendéket küldhetnek, a ki szintén a jelzett oktatásban és ellátásban részesül.

A pályázat eredményéről értesített, illetve föl-vett növendékek helyeket április 1-ig Algyógyon az iskola igazgatójánál való jelentkezéssel elfoglalni tartoznak.

Kolozsvárt, 1892. február 12-én.

Az Igazgató Választmány nevében

Gróf Bethlen Gábor,
elnök.

Sándor József,
t. alelnök, mint főtitkár.

Különfélék.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dancs Bertalant, Barsvármegye kir. tanfelügyelőjét, eddigi minőségében Háromszékmegyébe helyezte át.

— **Kinevezés.** A király László Géza bánffy-hunyadi járásbíróági albirót a kézdivásárhelyi kir. ügyészséghez alügyészsévé nevezte ki.

— **A zónadíjszabás eredményeiről** terjedelmes füzet adatott ki. Megemlítendők tartjuk röviden azt, hogy a zóna által elért bevételi többlet 1890-ben 3.011,200 frt, kiadási többlet 1.387,208 frt. Tehát a bevételi többlet 54%-ka tiszta haszonnak vehető. E szép eredményekhez gondoljuk még a közgazdasági kiszámíthatatlan előnyöket, s akkor fogalmat nyertünk e reform horderejéről.

— **Kisvárosi idill.** Két urhölgy lejt végig a járdán ékes toaletten. Az öreg Nemere, mely mint egy morozus agglegény, mindig ellensége volt az asszonyi czizomanak, féktelen dühlvel ront neki a divatos női kalapoknak. Kegyetlenül megrázza a toll- és szalagbóbát, belekapaszkodik a széles karimába, nyilvánvalólag azonbívány szándékból, hogy a chikkos hölgyeket megalapítalanítsa. A vén irigy Nemere, az első rohammal czélt nem érve, újabb meg újabb segélycsapatokat küld a csatatérre, míg végre egy összesített erővel véghez vitt roham s az egyik pompás pusztós kalap a szél szárnyain tova röpül. A szél rémes gunyakazja s a hölgy ijedt sikolya egyesül... És elkezdődnek a visszaszerzés munkálatai. Gálánt gállér emberek esőben, zord időben mindig vannak a járdán és egy pár azonnal nyomul is a kalap után. Akadnak az utczán kíváncsiak is, kik nem olyan nemes ambízióból, de inkább mulatság kedvéért csatlakoznak az üldöző-expedícióhoz. Így lassanként a futó tömeg felszaporodik s dübörögve ront végig az utczán. És a kedves kalap ott karikázik, ott tánczol az utczákon végig s nyomában mindenütt a mentő had. Nehány percznyi lelkes hajszá után az egyik gavallérnak sikerült a kalapot egy utca sarkán lefűlelni és a tömeg lelkesült örömjaja között viszi vissza a megrémült hölgynek. Ah, de mily állapotban volt az egykor ékes kalap! minden hiányzott róla, mit a divat rakott rá. A tropikus égővőről származott strucc-tollnak eszébe jutott édes hazája s uszik a levegőben Afrika felé, az elegáns selyemszalag ott pompázik egy kürtöt tetején, de hála Istennek, a kalap a maga szűz valóságában megkerült. Ilyen tréfákat szokott nálunk a Nemere csinálni.

— **A király Budapesten.** A király vasárnap reggel fél 6 órakor a fővárosba érkezett. Fogadására

megjelent Ráth Károly polgármester s kijelenté, hogy az egész főváros mély megdöbbenéssel és részvétellel értesült az uralkodó család fájdalomáról, Ferencz Szalvart és Mária Valéria megbetegedéséről. „Hála Istennek, a javulás útján vannak már” — mondá a király. „Milyenek az egészségi viszonyok Budapesten?” — kérde ő felsége. „Kielégítők, felség!” — válaszolt a főpolgármester. A király még a reggeli órákban fogadta gr. Szapáry miniszterelnököt. Pontban 12 órakor a hercegprimás tisztelttel teljes biborban, ki először jelent meg most a király előtt, mint biborok. A főpap mintegy fél óráig időzött a királynál.

— **A pápa uralkodásának 14-ik évfordulója.** Tizen-negyedik éve mult pénteken, hogy XIII. Leo pápa a katolikus egyház trónjára lépett. Az évforduló napján nemcsak a katolikusok, de a művelt világ általában tisztelettel emlékezik meg a szentéletű, fényes elméjű, jóságú agastyánról, a ki a pápai tiara alatt a nemzeteknek nemcsak vallási, de társadalmi ügyeit is szívére véve, igyekszik megoldani. Ha igaz Nostradamusnak az a jóslata, hogy IX. Pius után „a világ világossága” ül a katolikus világ trónusán, tény, hogy XIII. Leo a kornak szellemére emelkedve igyekszik megfelelni magas hivatásának, a legtisztább és legfenségebb alak ama pápák között, a kik az utóbbi századokban uralkodtak.

— **Nyilvános számadás.** A kézdivásárhelyi kereskedő-ifjak társulata által, folyó hó 6-án saját könyvtára javára rendezett táncestélyen beléptijegyek és felülfizetésekből befolyt összesen 250 frt 70 kr, melyből kiadott 99 frt 56 kr, maradt tehát tiszta jövedelem 151 frt 14 kr. E táncestély költségeinek fedezésére felülfizetni kegyesek voltak: özv. Schmied Józsefné, M. Rothwasser, Fimmerling J. Bécs, Mangesus M. 5—5 frt. J. L. és A. Hesshaier Brasso, Modern és Breitner Budapest, Rust Bernát Budapest 4—4 frt. Dávid Antal Retzer Károly Bécs 3—3 frt. Otta és Silberberg 2 frt 60 kr. Konig V. fia Budapest, Kuncz Antal és fia Bécs, Fredde és Zwiebach Budapest, Munk Mór és társa utódai Budapest, Kraus József Bécs, Furst J. és fia Budapest 2—2 frt. Jancsó Gyula, Lobstein József Budapest, Stintl Rezső Brasso, Kan Lajos Budapest, Ráth Mór Budapest, Fischer G. utódai Budapest, Pollak Hermann fia Bécs, Kraus és Lackenbacher Bécs, Goldberger Sam. és fia Bécs, K. Csizsár József, Gy. G., Ringelsen testv. Budapest, Szenkovits Pál Bécs 150—150 kr. Méls. Báro Szentkereszty Stephanie, Méls. Báro Szentkereszty Irén, Wertán testvérek, Császár Lukács, Szabó Mózes, Kovács Károly kereskedő, Ponori Sándor törv. elnök, Molnár Ferencz, Nagy Dénes, Jancsó Dénes, özv. Benkő Pálné, id. Tóth István, Kőkössi Károly, Dávid Márton, Ditrichstein N. Bécs, Grün Mór Budapest, Fischer Ede Budapest, Rothfeld N. Budapest, Polacsek J. Budapest, Szendrei S. Budapest 1—1 frt, Nagy Károly 80 kr. Dávid Jenő 70 kr. Dr. Bánffy Zsigmond, özv. Nagy Mózesné, Gábor Péter 60—60 kr. Szöcs Dániel őrnagy, Tóth László, Kovács János, Benkő Gyula, Török Sándor, Wittmann Agoston, dr. Szacsavay Gyuláné 50—50 kr. Szöcs Károly, Csiky József, Szöcs Bálint, Szöcs József, Molnár István fényképész, Baló László, Tóth Mihály, Nagy Ferencz szeszgy., id. Kupán József, Weiss B., Gyárfás K. 40—40 kr. Fogadják a nemes szívű adakozók társulatunk leghálásabb köszönetét. Kézdi-Vásárhelyt, 1892. febr. 22-én. A rendező bizottság.

— **Nyilvános számadás.** A kézdivásárhelyi „Stephanie” menedékház javára 1892. febr. 13-án megtartott álarczos bálnak, hogy nemcsak erkölcsi, de anyagi sikerét is meghozni mennyire igyekezett a jótékony czél iránt érdeklődő közönségünk, megmutatja az alábbi számadás, mely szerint 1 frtos jegyekből befolyt 118 frt, felülfizetésekből 58 frt 82 kr. Összesen bevételt 176 frt 64 kr. Ezzel szemben kiadott 60 frt 81 kr, s így maradt tiszta jövedelem 116 frt 83 kr. Midőn ezt van szerencsém nyilvánosságra ele hozni, örömmel konstátalom, hogy míg egyrészt a rendező bizottság tapintatos eljárásának s annak élén álló elnöke dr. Szentpéteri Bálintné népszerűségének és áldozatkészségének, nem különben derék elnöke Kovács Lajos kir. aljárásbíró fáradhatlan tevékenységének köszönhető a szép siker, addig más részről lelkes közönségünknek szintén óriási részt köszönhetünk a gyámoltalan öregek iránti érdeklődésük és lelkes pártfogásukért. Felülfizettek: Dr. Szentpéteri Bálintné 10 frt. Br. Szentkereszty Stephanie 5 frt. Br. Szentkereszty Irén 2 frt. Fejér Károly, K. Csizsár József, Csizsár Pál, Kovács Károly, ifj. Dávid Antal, Császár Lukács, Molnár Józsiás, Erdélyi Károly, dr. Szacsavay Gyuláné, Turóczy Mózes, Nagy Lajosné, id. Tóth Istvánné, György József rakt. 1—1 frt. Baló László, Pénzügyőri szakasz 60—60 kr. Nagy Dénes sörfőző, özv. Török Jánosné, Jancsó Mózes szeszgy., Jancsó Mózes szeszrakt., Szabó Mózesné, özv. Nagy Mózesné, Kovács János borkereskedő, id. Kupán József, Török Sándor, Welnreiter György, Jánovics Sándorné, Szabó Albert, Wertán

testvérek, N. N., Bándy István, Szabó József 50—50 kr. Szabó Géza, Séra Imre, Csizsár Dénes, Benkő Gyuláné, özv. Benkő Pálné, Nagy Ferencz szeszgy., Schnelka Adolf, Kreniczki Károly, Spitzer Herman, Gyárfás Károly, Ada József (Altörja), Császár Gergely, özv. Mihály Adámné, Györfi Sándor 40—40 kr. Szöcs Károly, Dávid János, Novák Sándor, Nagy Géza, Mágori Anna, özv. Györbírő Lajosné 30—30 kr. Özv. Beczman Ferenczné 25 kr. Zsigmond György, Nagy Béla, Fekete Piroška, Kovács Imre, Dombi Sándor, Popovics András, Politezer Rudolf, Pataki József, N. N., Tóth László, Dávid Gyula, Spitzer Dávid, Mágori Sándor, Nagy Gyula, ifj. Czibalmos Ferencz, Szöcs Sámuel, Vajna Károlyné, Pongrácz János, Vas Ferenczné, Balázs Istvánné 20—20 kr. Özv. Daszbek Alajosné 15 kr. Végül a bálteremben két „lepke” maszk 3 fr, Virágáros maszk 2 frt 40 kr, Kertész 2 frt 40 kr és a kolduló barát 2 frtot gyűjtöttek az estély jövedelméhez. Fogadják a nemes szívű felülfizetők az elaggott öregek és a rendező bizottság nevében leghálásabb köszönetem nyilvánítását. Ugyszintén meleg hangú köszönetet mond a rendező bizottság a város nemes tanácsának is, hogy a jótékony czél tekintetbe vételével a báltermet és annak pártfogót teljesen ingyen engedte át az estély megtarthatása végett. Adjon Isten szegény munkaképtelen öregeinknek sok ily jó szívű és lelkes pártfogót, mint a milyennel mi dicsekedhetünk. Kézdi-Vásárhelyt, 1892. február 17-én. A rendező bizottság nevében: Farkas Miklós, titkár.

Farsang.

Kalikó-bál.

A kézdivásárhelyi jótékonyozólu nőegylet által folyó hó 20-án rendezett kalikó-bál e farsangon megtartott öt bál közül az első helyet vitta ki magának. Jól lehet, hogy az ideai farsangi báljaink mindenike ugy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült, mindazonáltal bátran elmondhatjuk, hogy ha anyagilag csak 110—120 frt tiszta jövedelemnek örvendhet is, mégis — tekintve az erkölcsi sikert, tekintve a felvillanyozva tartott jó kedvet — a kalikó bál a farsang legsikerültebb bálja volt. Meg is látszott rajta a tevékeny kezek tapintatos eljárása; már a farsang elején megindult a rendezőség, mert jól sejtette, hogy ily kis városban 6 jótékonyozólu egyesülettel szemben, melyek mindenike az óriási részt magának akarja kivenni a farsangból, csak korai mozgással, előre megvert uton tud a kitűzött célhoz elérni. A nőegylet szeretett elnöke özv. Nagy Mózesné, Welnreiter Györgyné háziasszony és Maksai Józsefné jegyző, ugy a bálrendező bizottság derék elnöke Kis Károly oly fáradhatlan tényezők valának a siker elérésében, hogy — habár a jó tett dicseretet nem vár — méltán megérdemlik, hogy első sorban őket említsük és a sikerből az óriási részt nekik köszönjük.

Meglátszott a rendezőség fáradhatlan keze mindenütt. A teremben a kalikónak megfelelő stilszerű sátrak voltak felállítva, melyekben — a czukrász nem kis boszuságára — mindenféle csomagok, déli gyümölcsök, fagyalt, finom italok, cigaretták stb. árultattak a szépem népszerű és kedves alakjai által.

9 órakor a Rákóczi-induló harsonája mellett vonult be testületileg a kalikóba öltözött hölgykoszoru, vezetve Török Bálintné növegyleti ellenőr által, s míg tartott a jó „Rákóczi”-ból, addig tartott a körmenet is, mely idő alatt fokozódott kíváncsisággal kereste a férj nejét, a testvér testvérét, a rokon rokonát, vagy a kedves kedvesét, de nem egykönnyen ismerhette meg, mert a 40 kalikó-ruha színben és készítésben teljesen egyforma volt.

A terem zsufolásig megtelt; megmutatta lelkes közönségünk újból, hogy a hol jótékonyagágról van szó, ott nem retten vissza áldozat hozatalól.

A körmenet végeztével kezdetét vette a táncz s a sűrű mozgásban gyönyörködtek a mamák és papák, s egy kedélyes estély mulatságát élvezték a fiatalok. A négyeseket közel 80 pár táncoltat.

Lassan-lassan lehullottak a lárvák is, s csak akkor tűnt ki, hogy mily szépen van képviselve a hölgykoszoru még távoli vidékekről is.

Jelen voltak asszonyok: Dr. Bánffy Zsigmondné, dr. Balogh Vendelné, Baka Dánielné, ifj. Benkő Pálné, Barabás Ferenczné (Uzon), Csoma Károlyné (Gelence), Csizsár Dénesné, Csizsár Iréné, id. Csizsár Pálné, ifj. Csizsár Pálné, ifj. Dávid Istvánné, Dobay Lajosné, Dénes Lajosné, Erdői Béláné, Erdélyi Károlyné, Fejér Lukácsné, Fekete Gyuláné, Fejér Arpádné (Haraly), Jancsó Dánielné, Jancsó Mózesné, János Gyuláné, Kis Károlyné, Kis Lajosné, Kis Jenőné, özv. Kovács Aronné, Kovács Dánielné, Kovács Jánosné, Kovács Bálintné, Maksay Józsefné, özv. Nagy Mózesné, Nagy Lázárné, Pongrácz Jánosné, Székely Ivánné, Szöcs Jánosné, Sümegh Ignáczné (Kovácsna), Török Sámuelné, Török Sándorné, ifj.

Tóth Mihályné, Török Bálintné, Tóth Károlyné, ifj. volt Tóth Dánielné, Ujfalu Mihályné (Bercezk), Zoltáni Györgyné, Várnai Sándorné, Welner Jánosné. Leányok: Baka Ida, Baka Irma, Barabás Ilonka (Uzon), Csekme Ilona, Csoma Olga (Gelence), Csizsár Vilma, Csizsár Mariska, Dávid Mari, Dávid Pepi, Fejér Vilma, Fejér Pepi, Fejér nővérek (Haraly), Fekete Piroska, Hamar Mili (Oroszfalu), Jancsó Amál, Jancsó Irénke, Jancsó Ida, Jancsó Ida (Károlyé), Kovács Ilona (Bánffy-Hunyad), Molnár Mariska, Márton Ilona (Torja), Márton Ida, Nagy Ida (Lázáré), Piblinger Lotti, Pap nővérek (Hatolyka), Popovics Vilma, Pongrácz nővérek, Székely Málna, Székely Melinda, Szőcs Róza, Szőcs Ida, Szőcs Irma, Szőcs Irén, Tóth Réza, Török Anna, Vajna Ottilia, Vinternitz Tilda és Vincendorfer nővérek.

A hölgykoszoru ily szép száma daczára nem mondhatja el senki hölgyeink közül, hogy jól nem mulatott, mert — habár fiatal tánczosaink nem is voltak oly szép számban — a rendezőség oda törekedett, hogy mindenki kedves emléket vigyen magával a kalikó-bálról.

Megemlítem még, hogy minden nő egy csinos japáni legyezőt kapott a hőség lecsillapíthatása végett.

A mulatság, melyen mindvégig példás rend és pezsgő jókedv uralkodott, reggel 5 órakor ért véget, a midőn ki-ki egy-egy édes emlékekkel tért haza, az éj fáradalmait kipihenni.

Ikafalvi.

Szerkesztői izenet.

Több választó. Az önkök cikke ellenzéki újságba való lapunkban tért nem engedhetünk. Azt csak beláthatják, hogy lapunk ellenzéki érdekeket nem szolgálhat.

Ikafalvi urnak. Ily kicsinyes magánügyek nem lapha valók. Nem közölhetjük.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1892. február hó 16-án.

Magyar aranyjáradék 6%	—
Magyar aranyjáradék 4%	103.08
Magy. papirjáradék 5%	101.10
Magyar vasuti kölcsön	—
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	—
M. keleti vasuti államkötv. III. "	111.—
Osztrák járadék papirban	87.75
Osztrák járadék ezüstben	999.—
Osztrák járadék aranyban	106.—
1860. államsorsjegyek	137.50
Osztrák-magyar bank részvény	962.—
Magyar hitelbank részvény	352.—
Osztrák hitelintézet részvény	307.30
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	—
Temes-bánati földteherm. kötvény	—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	104.—
Magyar szőlődézmá-váltási kötvény	—
Magyar nyereségsorsjegykölcsön	137.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.37
20 frankos arany	9.35
Német birodalmi márka	56.54
London (2 havi váltókért)	159.80
20 márka arany	11.57

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Dobay János.

Hirdetés.

Az oroszfalvi határon levő ugynevezett Benkő Dániel-féle 5 hold első osztályu kaszáló, valamint az oroszfalvi ref. templom háta megetté kert 3, vagy esetleg több évre haszonbérbe adandó.

Ugyszintén a ref. templom-vár melletti középső bolthelyiség szent György napjától kezdődőleg haszonbérbe kiadandó.

Haszonbérbe venni szándékozók értekezhetnek alattirtnál bármikor, hol a feltételek is megtekinthetők.

A ref. kebli egyháztanács megbízásából.

Kézdi-Vásárhelytt, 1892. febr. 15.

Kölönte Mózes,
algonok.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személyvonat	Gyorsvonat	Állomások	Vegyes vonat	Személyvonat	Gyorsvonat
Predeal (vendéglő) (érk. ind.)				Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé) (érk. ind.)	10.31 10.47	12.58 1.18	
Brassó (vendéglő) (érk. ind.)	4.20 4.48	7.23 7.47	2.48	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé) (érk. ind.)	12.28 1.08	2.49 3.47	8.07
Botfalva "	5.07 5.26	8.08 8.23		Nagy-Enyed (érk. ind.)	1.35 2.21	4.07 4.40	8.50
Földvár "	5.42 6.02	8.37 8.57		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé) (érk. ind.)	2.31 3.08	4.52 5.20	
Mogyorós "	6.09 6.26	9.04 9.20		Gyéres (elágazás Torda felé) (érk. ind.)	3.18 5.14	5.26 6.52	11.01
Apáca "	6.55 7.12	9.46 9.59		Kolozsvár (vendéglő) (érk. ind.)	6.08 10.44	7.40 11.51	5.30
Köpecz "	7.32 7.52	10.20 10.36		Nagy-Várad (vendéglő) (érk. ind.)	11.04 12.09	2.18	
Ágostonfalva "	8.23 8.46	11.03 11.19		Budapest (érk. ind.)	6.35 8.40	7.30	
Alsó-Rákos "	8.53 10.09	11.29 12.37					
Homoród "							
Kacsa "							
Bene "							
Erked "							
Hejásfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé) (érk. ind.)							
Segesvár (vendéglő) (érk. ind.)							
Medgyes (érk. ind.)							

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4:00 d. u. 2:45	Brassó	indul reggel 8:30 d. u. 3:10
Imecsfalva	" " 4:17 " 3:02	Szász-Hermány	" " 8:49 " 3:29
Páva-Zabola	" " 4:34 " 3:19	Prázsmár	" " 9:13 " 3:53
Kovácsna	" " 4:47 " 3:32	Kökös	" " 9:26 " 4:06
Barátos	" " 5:17 " 4:02	Uzon	" " 9:43 " 4:23
Nagy-Borosnyó	" " 5:33 " 4:18	Kilyén	" " 9:58 " 4:38
Eresztvény	" " 5:52 " 4:37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 10:23 " 5:03
Sepsi-Szentgyörgy	" " 6:32 " 5:17	Eresztvény	" " 10:51 " 5:31
Kilyén	" " 6:42 " 5:27	Nagy-Borosnyó	" " 11:13 " 5:53
Uzon	" " 7:00 " 5:45	Barátos	" " 11:42 " 6:22
Kökös	" " 7:13 " 5:58	Kovácsna	" " 12:00 " 6:41
Prázsmár	" " 7:30 " 6:15	Páva-Zabola	" " 12:13 " 6:53
Szász-Hermány	" " 7:50 " 6:35	Imecsfalva	" " 12:28 " 7:08
Brassó	érk. reggel 8:08 este 6:53	Kézdi-Vásárhely	érk. délután 12:46 este 7:26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.